

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli**
Jacek Kościelniak

Warszawa, dnia 18 czerwca 2008 r.

Nr kontroli: S/07/003

KOB- 2-41103/07

Pan

Bogdan Klich

Minister Obrony Narodowej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli - Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, przeprowadziła kontrolę zamówienia publicznego udzielonego przez Ministra Obrony Narodowej na wykonanie pracy badawczo-rozwojowej pt. „Urządzenie IP-Krypto”, określonej kryptonimem SZALWIA.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 maja 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wybór Wojskowego Instytutu Łączności w Zegrzu (WIL) na wykonawcę zamówienia publicznego na opracowanie i wykonanie narodowego modułu kryptograficznego do współpracy z urządzeniem IP-Krypto NATO. Kontrola wykazała, że tylko ten wykonawca, jako jedyny spełnił wymagania określone przez Ministerstwo Obrony Narodowej w ramach przeprowadzonej procedury wylaniania wykonawcy.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia wydanie decyzji Nr 252/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 sierpnia 2005 r., którą zmieniono zasady (tryb) przeprowadzenia wyboru wykonawcy tego zamówienia¹, czego skutkiem było przedłużenie procedury wyboru oraz dwuletnie opóźnienie w rozpoczęciu pracy rozwojowej.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia:

Pozyskanie dla Sił Zbrojnych RP narodowego modułu kryptograficznego ujęte zostało w „Planie modernizacji technicznej SZ RP w roku 2005”, w związku z planowanym wprowadzeniem do eksploatacji systemu kryptograficznego IP NATO, w celu umożliwienia przesyłania w sieciach informatycznych narodowych informacji niejawnych o klauzuli do TAJNE włącznie.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie, w pełnym cyklu pracy badawczo-rozwojowej i wdrożeniowej, narodowego modułu kryptograficznego do współpracy z urządzeniem IP-Krypto NATO, zapewniającego ochronę informacji niejawnych, zgodnie z ustawą z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych², w tym wykonanie: urządzenia IP-Krypto, algorytmu kryptograficznego, stacji planowania powiązań kryptograficznych, stacji generacji i dystrybucji danych kryptograficznych dla urządzenia IP-Krypto, przeprowadził Departament Polityki Zbrojeniowej MON (DPZ MON).

Kontrola wykazała, że DPZ MON, w okresie od marca 2005 r. do grudnia 2007 r. dwukrotnie przeprowadził postępowanie o wyłonienie wykonawcy przedmiotowego zamówienia. Spowodowane to było decyzją Ministra Obrony Narodowej o zmianie trybu wyłonienia wykonawcy pracy.

Kontrola wykazała, że Dyrektor DPZ MON, na podstawie przedłożonego w dniu 31 grudnia 2004 r. przez Szefa Generalnego Zarządu Dowodzenia i Łączności P-6 Sztabu Generalnego WP (Organizatora systemu ochrony kryptograficznej i Gestora sprzętu), wniosku na realizację pracy badawczo-rozwojowej i wdrożeniowej pt. „Urządzenie IP-Krypto, powołał w dniu 9 marca 2005 r. komisję przetargową z udziałem przedstawicieli DPZ MON i GZDiŁ P-6, do przeprowadzenia przedmiotowego postępowania.

---

¹ Decyzja Nr 252/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie zastosowania do zamówień, których przedmiotem jest uzbrojenie, „Regulaminu udzielania w resorcie obrony narodowej zamówień objętych tajemnicą państwową oraz jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa” stanowiącego załącznik do decyzji Nr 326/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 października 2004 roku (niepublikowana); decyzja Nr 326/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 października 2004 r. w sprawie udzielania w resorcie obrony narodowej zamówień objętych tajemnicą państwową oraz jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa (Dz. Urz. MON Nr 14, poz. 154).

² Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 ze zm.

Komisja przetargowa, po uwzględnieniu wymogów określonych w: „Koncepcji rozwoju systemów ochrony kryptograficznej w resorcie Obrony Narodowej”³, „Koncepcji certyfikacji wyrobów służących do ochrony informacji niejawnych przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa”⁴ oraz ustaleń z narady przedstawicieli: GZDiŁ P-6, DPZ MON i WSI w dniu 2 grudnia 2004 r. w sprawie realizacji prac badawczo-rozwojowych obejmujących kryptograficzną ochronę informacji niejawnych⁵ stwierdziła, że z przyczyn technicznych oraz szczególnych wymagań bezpieczeństwa obowiązujących przy opracowywaniu urządzeń ochrony kryptograficznej, jedynie Wojskowy Instytut Łączności w Zegrzu gwarantuje wykonanie przedmiotowego zamówienia oraz wniosła o przeprowadzenie postępowania w trybie negocjacji, na podstawie § 14 pkt 3 wytycznych Ministra Obrony Narodowej w sprawie zasad i trybu zawierania umów, których przedmiotem jest uzbrojenie lub sprzęt wojskowy⁶.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Departamentu Polityki Zbrojeniowej Ministerstwa Obrony Narodowej dotyczące wyłonienia, w postępowaniu przeprowadzonym w marcu 2005 r., Wojskowego Instytutu Łączności w Zegrzu na wykonawcę pracy badawczo-rozwojowej pt. „Urządzenie IP-Krypto”.

Ustalono, że Minister Obrony Narodowej nie uwzględnił wniosków komisji przetargowej i polecił przeprowadzić przedmiotowe postępowania w trybie przetargu oraz wstrzymać negocjacje z Wojskowym Instytutem Łączności⁷, a także polecił zastosować do udzielania zamówień na wykonanie urządzeń ochrony kryptograficznej „Regulamin udzielania w resorcie obrony narodowej zamówień objętych tajemnicą państwową oraz jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa”. W ocenie NIK stosowanie powyższego regulaminu do zamówień kryptograficznych nie było właściwe. Nie zawierał on

³ W „Koncepcji rozwoju systemów ochrony kryptograficznej w resorcie Obrony Narodowej, zatwierdzonej przez Ministra Obrony Narodowej w dniu 26 marca 2004 r. zapisano m.in., że do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę państwową w narodowych systemach teleinformatycznych stosuje się narodowe rozwiązania kryptograficzne oraz że służba ochrony państwa powinna, z wykorzystaniem określonej i zweryfikowanej instytucji naukowo-badawczej, opracować niejawny narodowy algorytm kryptograficzny.

⁴ W „Koncepcji certyfikacji wyrobów służących do ochrony informacji niejawnych przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa”, podpisanej przez Szefa WSI i zatwierdzonej przez Ministra Obrony Narodowej w dniu 9 listopada 2004 r. zapisano m.in., że urządzenia i narzędzia kryptograficzne systemów i sieci teleinformatycznych przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa podlegają certyfikacji przez Jednostkę Certyfikującą Wyroby w WSI (JCW w WSI).

⁵ We wnioskach z narady stwierdzono, że algorytmy do ochrony kryptograficznej o klauzuli TAJNE muszą być opracowane w Wojskowym Instytucie Łączności i uzyskać certyfikat w JCW w WSI.

⁶ Załącznik do decyzji Nr 88/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie zasad i trybu zawierania w resorcie obrony narodowej umów, których przedmiotem jest uzbrojenie lub sprzęt wojskowy (Dz. Urz. MON z 2004 r. Nr 4, poz. 40 ze zm.).

⁷ Należy podkreślić, że w toku kontroli nie uzyskano merytorycznego uzasadnienia poleceń Ministra Obrony Narodowej.

bowiem zapisów o konieczności formułowania w odniesieniu do potencjalnych wykonawców ww. zamówień wymagań, jakie powinni spełniać, aby móc ubiegać się o zamówienie. W przypadku zamówień dotyczących kryptografii dobór podmiotowy ma zdaniem NIK pierwszoplanowe znaczenie. Podmiot ubiegający się o udzielenie zamówienia powinien nie tylko dysponować potencjałem i doświadczeniem niezbędnym do wykonania tego rodzaju prac, ale również gwarantować ochronę informacji w stopniu najwyższym. W ocenie NIK właściwe w tym wypadku było określenie procedury pozyskania urządzenia w oparciu o indywidualnie określone zasady, gdyż procedury przewidziane decyzjami Nr 88/MON i Nr 326/MON nie gwarantowały spełnienia wszystkich powyższych warunków w stopniu wystarczającym.

Spośród 10 wytypowanych instytucji i firm⁸, do których DPZ MON skierował zapytanie o chęć udziału w postępowaniu, określone wymogi m.in. w zakresie ochrony informacji niejawnych, w związku z tym, że realizacja zamówienia związana była z udostępnieniem wykonawcy informacji niejawnych o klauzuli TAJNE, spełnił Wojskowy Instytut Łączności w Zegrzu i Siltec Sp. z o.o.

Kontrola wykazała, że wszystkie wymogi Zamawiającego określone w zaproszeniu do udziału w postępowaniu spełnił Wojskowy Instytut Łączności w Zegrzu, natomiast firma Siltec Sp. z o.o. nie przedłożyła wymaganej koncesji, jak również nie uzyskała pozytywnej opinii Służby Kontrwywiadu Wojskowego dotyczącej posiadania zespołu doświadczonych analityków i projektantów, zdolnych do opracowywania urządzeń i algorytmów kryptograficznych w związku z tym, że do czasu prowadzenia procedury przetargowej na wykonanie urządzeń ochrony kryptograficznej nie przedstawiła do badań i certyfikacji żadnych własnych produktów kryptograficznych. W związku z powyższym, na wykonawcę przedmiotu zamówienia, powtórnie wyłoniony został Wojskowy Instytut Łączności w Zegrzu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zawarcie przez Ministra Obrony Narodowej umowy z Wojskowym Instytutem Łączności w Zegrzu na wykonanie pracy badawczo-rozwojowej pt. „Urządzenie IP-Krypto” określonej kryptonimem SZALWIA.

---

⁸ Zapytanie o chęć udziału w postępowaniu przesłane zostało do następujących firm i instytucji: COMP S.A.; DGT Sp. z o.o.; Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o.; OPTIMUS S.A. Oddz. II; Prokom Software S.A.; Radomska Wytwórnia Telefonów – Telefony Polskie S.A.; Siltec Sp. z o.o.; Transbit Sp. z o.o.; Wojskowa Akademia Techniczna; Wojskowy Instytut Łączności w Zegrzu.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie wyłaniania wykonawców zamówień dotyczących kryptografii w sposób gwarantujący udzielanie takich zamówień wykonawcom najlepiej przygotowanym do ich realizacji, zarówno pod względem merytorycznym, jak i pod względem ciągłości skutecznej ochrony informacji.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Ministrowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.

16.06.2008r.

DYREKTOR
Departamentu Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

mgr Włodzisław Zegadło

